

ԿՐԾՆԱԿԱՆ

ԾԻՍՈՒՍԻ ԱՇԽԱՐՀ ԲԵՐԱԾ
ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԿԵԱՆՔԸ

•
«Ես եկի զի զկեանս ունիցիմ,
եւ առաւել եւս ունիցիմ»
(ՅՈՎԷ. Ժ. 10):

Թիսուս ինչո՞ւ աշխարհ եկաւ, կրօնք կի՞նքուս Ո՞չ. կրօնքը արդէն իրմէ շատ առաջ գոյութիւն ունէր մարդկային ընկե. րութեան մէջ: Կրօնք ունենալու համար երկու անձերու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է — Աստուած և մարդ: Եթէ Աստուած միայն գոյութիւն ունենար և մարդ գոյութիւն չէր ունէր, կրօնք չէր կրնար յաւաք զալ: Եթէ մարդ գոյութիւն ունենար և Աստուած բացակայէր արեւելիքէն, կրկին կրօնք չէր ստեղծուեր: Բայց երբ Աստուած և մարդ, երկուքն ալ գոյ են, այն ատեն կրօնքը երեան կու գայ ինքնաբերաբար, պայմանաւ սակայն որ այս երկուքը իրարու հետ չփռւմ ունենան. Արարիչ և արարած իրարու հետ հաղորդակցութեան մէջ մտնեն:

Արարչագործութիւնէ առաջ կրօնք չկար: որովհետեւ մարդ գոյութիւն չունէր, սակայն երբ Աստուած նախամարդը ստեղծեց՝ ահոր իր հոգիէն փչեց, իր էութիւնէն մասնիկ մը առաւ, այդ իսկ պատճառաւ մարդ Աստուծոյ Հոգին ունեցող և Աստուծոյ պատկերը կրող էակ մը դարձաւ: Եւ ահա այդ վայրկեանէն սկսեալ կրօնքը յառաջ եկաւ, մարդ և Աստուած իրարու հետ չփռւան եկան, Արարիչ և արարած իրարու ծանօթացան և իրարու հետ հպում ունեցան:

Կրօնքը արդէն, պարզ բառերով, Աստուծոյ և մարդուն միջև կենդանի հաղորդակցութիւն մը, Արարչի և արարածի միջև մտերմիկ յարաբերութիւն մըն է և Հետ Ամենփկացի ծածոթ հեղինակ Հայմըն Հայպօթի, Էրեսմըր Աստուծոյ կեանքին, և մարդու հոգիին մէջ: Մարդ իր Արարչին հետ հպում ունենալով վայրկեանին աստուածային այս գիտնքը ինչ սկսեւ և կ'անէ իր մէջը:

Հարցումը կրկինէք: Թիսուս ինչո՞ւ աշխարհ եկաւ, կրօնական գրութիւններ հաստատուու: գործեալ ո՞չ: Որովհետեւ տակաւին ինքը աշխարհ չեկած, իրմէ վից դարեր առաջ, Պարսկաստանի մէջ Զրադաշտ անունով մէկը պարսիկ ժողովուրդին բարոյական զգացումներն ու գաղափարները, իրմէն ու հակումները գաստուրած՝ կրօնական գրութիւն մը հաստատած էր, որ կը կոչուէր Զրադաշտականութիւն և որուն նուիրական գիրքն էր Զէնտ-Աւեստա:

Ինքը տակաւին մեր երկրագլուխին վրայ առք չկոխած, իրմէ հինգ հարիւր տարիներ առաջ, Զինաստանի մէջ Կոմիւնիստ, Զինացի ժողովուրդին բարոյական աւանդութիւններն ու ըմբռնումները ի մի հաւաքած՝ կրօնական գրութիւն մը ստեղծած էր որ կը կոչուէր Կոմիւնիստի կրօնք:

Իր աստուածային պատգամները ինքը գեռ մարդկութեան չհաղորդած, իրմէ մօտ հինգ դարեր առաջ, Հնդկաստանի մէջ Պուտա առուն միսքիմ մարդ մը հնդկ ժողովուրդին հաստատութիւնները իր անձնական փորձառութեան լոյսով դիտելով, կրօնական գրութիւն մը յառաջ բերած էր որ կը կոչուէր պուտայականութիւն և որուն Ո. Գիրքը Թրիպիթաքա անունով ծանօթ է կրօնից պատմութեան մէջ:

Աւելին կայ: Ինքը տակաւին Աստուծոյ թագաւորութեան աւետիսը աշխարհի չյայտարարած, իրմէ տասնհինգ դարեր առաջ, Մովսէն՝ Իսրայէլի ժողովուրդին բարոյական աւանդութիւններն ու ըմբռնումները, Աստուծոյ պատգամ իր մասնաւոր ներշնչման ներքին, գաստուրած ու Մովսէսականութիւն կոչուած կրօնական գրութիւնը հաստատած էր, որուն պատգամները արդէն երկու դարերէ ի վեր ի լուր աշխարհի քարոզուած էին: Ուստի ի՞նչ պէտք կար կրօնական նոր գրութիւն հաստատելու:

Երբ Զրադաշտի կոմիւնիստի, Պուտայի և Մովսէսի մասին արտայայտուինք, պէտք է զանոնք բառին միայն սեղմ աւելումով կրօնի հիմնադիրներ նկատենք, և բուն մովսէսականութիւնը, կրօնական շարժում կամ բաւ ևս է ըսել, կրօնական շարժում ներս պարզ առաջնորդներ: Որովհետեւ բաւին չայն իմաստով կրօնի հիմնադիր մը գոյութիւն չունի պատմութեան մէջ: Ինչպէս տեսանք արդէն, կրօնի բացարձակ

հիմնադիրը Աստուած է: Երբ Աստուած Իր հոգին փչեց նախամարդուն՝ կրօնքը այն ատեն հիմնուեցաւ, և նոյն վայրկեանիս մարդ կրօնական էակ մը դարձաւ:

Այս իսկ պատճառաւ, ուր որ մարդիկ բնակութիւն հաստատած են, հոն կրօնական փորձառութիւններ ու շարժումներ յառաջ եկած են ինքնաբերաբար: Առիկա ցոյց կու տայ թէ կրօնքը համամարդկային միտում մըն է ցեղի պատմութեան մէջ, ըստ կրօնից պատմութեան տուած վկայութեան, պատմութեան մեջ չկայ ազդ մը եւ կամ ցեղ մը որ մէկ կամ օտրեր ձեւով զուրկ եղած ըլլայ կրօնական բնազդներէ, կրօնական փորձառութիւններէ եւ բնութեամբներէ, ի հաւելի իր միջավայրի պայմաններուն ստեղծած պատմութեան համեմատ: Հետեւաբար կրօնի առաջնորդներուն գերը պատմութեան մէջ եղած է ոչ թէ կրօնք հիմնել, այլ մարդոց հոգեկան կարիքներուն գոհացում տալու համար կրօնական գրութիւններ հաստատել և անոնց զարգացման ազդութիւն տալ:

Ուստի Յիսուս աշխարհ եկած էր ո՛չ կրօնք հիմնելու և ո՛չ ալ կրօնական գրութիւններ հաստատելու, այլ լրացնելու բան մը՝ որ կը պակօէր այդ կրօնքներուն մէջ, Ռիշի խօսքով՝ կեանք օայլու եւ առաւել կեանք: Իրմէ առաջ աշխարհ եկած կրօնի առաջնորդներ կրօնական զարգացման ի նպաստ ծառայութիւններ ըրած էին, բայց կեանք չէին կրցած տալ իրենց սրտին խորիւրէն հոգեկան սաստիկ պապակ զգացող ծարաւի հոգիներուն համար: Յիսուս աշխարհ եկած էր լրացնելու այս զգալի պակասը, ինչպէս ինք ըսաւ, օծս եկայ որ կեանք ունենան եւ առաւել կեանք ունենան: Աշխարհ կրօնքի և կամ կրօնական գրութեան մը չէր որ կը կարօտէր, այլ առաւել ու բարձր կեանքի մը:

Ա. — Բնութեան մեջ կեանքի օտրեր աստիճաններ: — Յիսուսի աշխարհ բերած այս առաւել ու զիզուն կեանքին արժէքը լիովին գնահատելու համար, կ'արժէ արագ ակնարկ մը նետել բնութեան, ուր կեանքը ունի մէկէ աւելի աստիճաններ:

Առաջին աստիճանին վրայ կը կենայ բուսական կեանքը՝ որ կեանքի խոնարհաւորն մեկնադրապէս կը ներկայացնէ:

Երկրորդ աստիճանին վրայ կը գտնուի կենդանական կեանքը՝ որ բուսական կեանքէն աւելի մեծ արժէքներով օժտուած է:

Իսկ երրորդ աստիճանին վրայ է մարդկային սովորական կեանքը, որուն տառաւրիւթիւններն ու արժէքները անբաղդատելիօրէն աւելի են թէ՛ բուսական և թէ՛ կենդանական կեանքերէն:

Իսոյս թէ և արժէք մը կը ներկայացնէ բնութեան մէջ. քաջ զիտակից է իր գոյութեան: Կենդանին թէ և կը շարժի ու կը գործէ մարդու առաջնորդութեամբ, սակայն անկարող է հակահշուրտ իր արարքները, իսկ մարդ զիտակից է իր գոյութեան, ինչպէս նաև կարող է զսպել իր ոյժերը եթէ կամի:

Կեանքի այս երեք աստիճաններէն աւելի բարձր մակարդակի մը վրայ ուրիշ կեանք մըն ալ կայ՝ զոր Յիսուս, մեր փրկիչը, առաւել կեանք կը կոչէ: Արի՞մ մարդկային սովորական կեանքէն տարբեր է և կեանքի չորրորդ ու աւելի վսեմ մակարդակը կը ներկայացնէ, ձևաւ այս էր որ կրօնական միւս գրութիւններուն մէջ կը պակսէր և զոր Յիսուս աշխարհ բերաւ:

Բ. — Յիսուսի օտարութիւնը բերած այդ կեանքին բնորոշ: — Յիսուսի աշխարհ բերած այս առաւել կեանքը պէտք չէ չփոխել բարոյականութեան հետ: Այս կեանքը թէ և կը պարունակէ իր մէջ բարոյականութիւնը, բայց բարոյականութիւնը չի պարունակիր զայն: Անիկա աստուածային ու յաւիտեական կեանք մըն է: Սկսած աշխարհ սրբեց աշխարհը, մինչև իր միաձին Յորին տուաւ, որպէսզի ա՛մէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի, այլ յաւիտեական կեանք ունենայ (Յովհ. Գ. 16): Այս յաւիտեական կեանքն է որ Յիսուս աշխարհ բերաւ:

Սր մը երրորդ աստիճանի մը Յիսուսի քով եկաւ և ըսաւ. «Բարի վարդապետ, ի՞նչ ընեմ որ յաւիտեական կեանք ունենամ»: Այս երրորդ աստիճանը բարոյական վատարեալ կեանք ունէր, մանկութենէ սկսեալ ճանապարհային պատուիրանները լման կատարած և միջօրեական օրէնքին պահանջները լրացուցած էր, բայց ներքին գոհացումէ զուրկ էր, պակաս բան մը կը դադար իր

ԿՐԾՆԱԿԱՆ

ԾԻՍՈՒՍԻ ԱՇԽԱՐՀ ԲԵՐԱԾ
ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԿԵԱՆՔԸ

•
«Ես եկի զի զկեանս ունիցիմ,
եւ առաւել եւս ունիցիմ»
(ՅՈՎԷ. Ժ. 10):

Թիսուս ինչո՞ւ աշխարհ եկաւ, կրօնք կի՞նքուս Ո՞չ. կրօնքը արդէն իրմէ շատ առաջ գոյութիւն ունէր մարդկային ընկե. րութեան մէջ: Կրօնք ունենալու համար երկու անձերու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է — Աստուած և մարդ: Եթէ Աստուած միայն գոյութիւն ունենար և մարդ գոյութիւն չէր ունէր, կրօնք չէր կրնար յաւաք զալ: Եթէ մարդ գոյութիւն ունենար և Աստուած բացակայէր արեւելիքէն, կրկին կրօնք չէր ստեղծուեր: Բայց երբ Աստուած և մարդ, երկուքն ալ գոյ են, այն ատեն կրօնքը երեան կու գայ ինքնաբերաբար, պայմանաւ սակայն որ այս երկուքը իրարու հետ չփռւմ ունենան. Արարիչ և արարած իրարու հետ հաղորդակցութեան մէջ մտնեն:

Արարչագործութիւնէ առաջ կրօնք չկար: որովհետեւ մարդ գոյութիւն չունէր, սակայն երբ Աստուած նախամարդը ստեղծեց՝ ահոր իր հոգիէն փչեց, իր էութիւնէն մասնիկ մը առաւ, այդ իսկ պատճառաւ մարդ Աստուծոյ Հոգին ունեցող և Աստուծոյ պատկերը կրող էակ մը դարձաւ: Եւ ահա այդ վայրկեանէն սկսեալ կրօնքը յառաջ եկաւ, մարդ և Աստուած իրարու հետ չփռւան եկան, Արարիչ և արարած իրարու ծանօթացան և իրարու հետ հպում ունեցան:

Կրօնքը արդէն, պարզ բառերով, Աստուծոյ և մարդուն միջև կենդանի հաղորդակցութիւն մը, Արարչի և արարածի միջև մտերմիկ յարաբերութիւն մըն է և Հետ Ամենփկացի ծածոթ հեղինակ Հայմըն Հայպօթի, շեքսփըր Աստուծոյ կեանքին, և մարդու հոգիին մէջ: Մարդ իր Արարչին հետ հպում ունենալով վայրկեանին աստուածային այս գիտնքը ինչ սկսեւ և կ'անէ իր մէջը:

Հարցումը կրկինէք: Թիսուս ինչո՞ւ աշխարհ եկաւ, կրօնական գրութիւններ հաստատուու: գարձեալ ո՞չ: Որովհետեւ տակաւին ինքը աշխարհ չեկած, իրմէ վից դարեր առաջ, Պարսկաստանի մէջ Զրադաշտ անունով մէկը պարսիկ ժողովուրդին բարոյական զգացումներն ու գաղափարները, իրմէն ու հակումները գաստուրած՝ կրօնական գրութիւն մը հաստատած էր, որ կը կոչուէր Զրադաշտականութիւն և որուն նուիրական գիրքն էր Զէնտ-Աւեստա:

Ինքը տակաւին մեր երկրագլուխին վրայ առք չկոխած, իրմէ հինգ հարիւր տարիներ առաջ, Զինաստանի մէջ Կոմիւնիստ, Զինացի ժողովուրդին բարոյական աւանդութիւններն ու ըմբռնումները ի մի հաւաքած՝ կրօնական գրութիւն մը ստեղծած էր որ կը կոչուէր Կոմիւնիստի կրօնք:

Իր աստուածային պատգամները ինքը գեռ մարդկութեան չհաղորդած, իրմէ մօտ հինգ դարեր առաջ, Հնդկաստանի մէջ Պուտա առուն միսքիմ մարդ մը հնդկ ժողովուրդին հաստատութիւնները իր անձնական փորձառութեան լոյսով դիտելով, կրօնական գրութիւն մը յառաջ բերած էր որ կը կոչուէր պուտայականութիւն և որուն Ո. Գիրքը Թրիփիթաքա անունով ծանօթ է կրօնից պատմութեան մէջ:

Աւելին կայ: Ինքը տակաւին Աստուծոյ թագաւորութեան աւետիսը աշխարհի չյայտարարած, իրմէ տասնհինգ դարեր առաջ, Մովսէս՝ Իսրայէլի ժողովուրդին բարոյական աւանդութիւններն ու ըմբռնումները, Աստուծոյ պատգամ իր մասնաւոր ներշնչման ներքին, գաստուրած ու Մովսէսականութիւն կոչուած կրօնական գրութիւնը հաստատած էր, որուն պատգամները արդէն երկու դարերէ ի վեր ի լուր աշխարհի քարոզուած էին: Ուստի ի՞նչ պէտք կար կրօնական նոր գրութիւն հաստատելու:

Երբ Զրադաշտի կոմիւնիստի, Պուտայի և Մովսէսի մասին արտայայտուէք, պէտք է զանոնք բառին միայն սեղմ աւելումով կրօնի հիմնադիրներ նկատենք, և բուն մովսէս կրօնի հիմնադիրները չարժուարած ևս է ըսել, կրօնական շարժումներու պարզ առաջնորդներ: Որովհետեւ բառին չայն իմաստով կրօնի հիմնադիր մը գոյութիւն չունի պատմութեան մէջ: Ինչ-պէս տեսանք արդէն, կրօնի բացարձակ

հիմնադիրը Աստուած է: Երբ Աստուած Իր հոգին փչեց նախամարդուն՝ կրօնքը այն ատեն հիմնուեցաւ, և նոյն վայրկեանիս մարդ կրօնական էակ մը դարձաւ:

Այս իսկ պատճառաւ, ուր որ մարդիկ բնակութիւն հաստատած են, հոն կրօնական փորձառութիւններ ու շարժումներ յառաջ եկած են ինքնաբերաբար: Առիկա ցոյց կու տայ թէ կրօնքը համամարդկային միտում մըն է ցեղի պատմութեան մէջ, ըստ կրօնից պատմութեան տուած վկայութեան, պատմութեան մեջ չկայ ազդ մը եւ կամ ցեղ մը որ մէկ կամ օտրեր ձեւով զուրկ եղած ըլլայ կրօնական բնազդներէ, կրօնական փորձառութիւններէ եւ բնութեամբներէ, ի հաւելի իր միջավայրի պայմաններուն ստեղծած պատմութեան համեմատ: Հետեւաբար կրօնի առաջնորդներուն գերը պատմութեան մէջ եղած է ոչ թէ կրօնք հիմնել, այլ մարդոց հոգեկան կարիքներուն գոհացում տալու համար կրօնական գրութիւններ հաստատել և անոնց զարգացման սեղաններուն տալ:

Ուստի Յիսուս աշխարհ եկած էր ոչ կրօնք հիմնելու և ոչ ալ կրօնական գրութիւններ հաստատելու, այլ լրացնելու բան մը՝ որ կը պակօէր այդ կրօնքներուն մէջ, Ռիշի խօսքով՝ կեանք օայլու եւ առաւել կեանք: Իրմէ առաջ աշխարհ եկած կրօնի առաջնորդներ կրօնական զարգացման ի նպաստ ծառայութիւններ ըրած էին, բայց կեանք չէին կրցած տալ իրենց սրտին խորին հոգեկան սաստիկ պապակ զգացող ծարաւի հոգիներուն համար: Յիսուս աշխարհ եկած էր լրացնելու այս զգալի պակասը, ինչպէս ինք ըսաւ, օծս եկայ որ կեանք ունենան եւ առաւել կեանք ունենան: Աշխարհ կրօնքի և կամ կրօնական գրութեան մը չէր որ կը կարօտէր, այլ աստուծոյ որ բարձր կեանքի մը:

Ա. — Բնութեան մեջ կեանքի օտրեր աստիճաններ: — Յիսուսի աշխարհ բերած այս առաւել ու զիգուն կեանքին արժէքը լիովին գնահատելու համար, կ'արժէ արագ ակնարկ մը նետել բնութեան, ուր կեանքը ունի մէկէ աւելի աստիճաններ:

Առաջին աստիճանին վրայ կը կենայ բուսական կեանքը՝ որ կեանքի խոնարհաւորն մեկարդակը կը ներկայացնէ:

Երկրորդ աստիճանին վրայ կը գտնուի կենդանական կեանքը՝ որ բուսական կեանքէն աւելի մեծ արժէքներով օժտուած է:

Իսկ երրորդ աստիճանին վրայ է մարդկային սովորական կեանքը, որուն տառաւրիքներն ու արժէքները անբաղդատելիօրէն աւելի են թէ՛ բուսական և թէ՛ կենդանական կեանքերէն:

Իսոյն թէն արժէք մը կը ներկայացնէ բնութեան մէջ. քաջ զիտակից է իր գոյութեան: Կենդանին թէն կը շարժի ու կը գործէ մարդու առաջնորդութեամբ, սակայն անկարող է հակահշուրտ իր արարքները, իսկ մարդ զիտակից է իր գոյութեան, ինչպէս նաև կարող է զսպել իր ոյժերը եթէ կամի:

Կեանքի այս երեք աստիճաններէն աւելի բարձր մակարդակի մը վրայ ուրիշ կեանք մըն ալ կայ՝ զոր Յիսուս, մեր փրկիչը, առաւել կեանք կը կոչէ: Արիւն մարդկային սովորական կեանքէն տարբեր է և կեանքի չորրորդ ու աւելի վստմաւ կարգակը կը ներկայացնէ: Ոչնայ այս էր որ կրօնական միւս գրութիւններուն մէջ կը պակսէր և զոր Յիսուս աշխարհ բերաւ:

Բ. — Յիսուսի օտարութիւնը բերած այն կեանքին բնորոշ: — Յիսուսի աշխարհ բերած այս առաւել կեանքը պէտք չէ չփոխել բարոյականութեան հետ: Այս կեանքը թէն կը պարունակէ իր մէջ բարոյականութեան, բայց բարոյականութիւնը չի պարունակի զայն: Անիկա աստուածային ու յաւիտեական կեանք մըն է: Սկսած անպէս սրեց աշխարհը, մինչև իր միաձին Յորին տուաւ, որպէսզի ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի, այլ յաւիտեական կեանք ունենայ (Յովհ. Գ. 16): Այս յաւիտեական կեանքն է որ Յիսուս աշխարհ բերաւ:

Սր մը երրորդ աստիճանի մը Յիսուսի քով եկաւ և ըսաւ. «Բարի վարդապետ, ի՞նչ ընեմ որ յաւիտեական կեանք ունենամ»: Այս երրորդ աստիճանը բարոյական վատարեայ կեանք ունէր, մանկութենէ սկսեալ ճանապարհային պատուիրանները լման կատարած և միջօրեական օրէնքին պահանջները լրացուցած էր, բայց ներքին գոհացումէ զուրկ էր, պակաս բան մը կը դադար իր

զանգուածային դարձի Գալուսն պատճառ
հանգիստանալով, հայ ժողովուրդին կողմէ,
իր բրախտագիտութիւն, ՎԵՐԱՄԱՆՈՒՄԻՆՅՈՒ
տիրողութիւն արժանանալ:

Երկնայէն եթէ Ս. Միսրոպ Մաշտոց խո-
րացած չլլլար այս հոգեւոր գեղուն կեան-
քին մէջ, չէր կրնար նուիրիլ ինքզինքը
տաժանագին աշխատութեան՝ հնարելու հա-
մար հայկական աշուրհանը և հիմը գնելու
հայ մշակոյթին: Ս. Սահակ Գարթն եթէ
զուրկ ըլլար այս բարձր կեանքի երկնային
օրհնութիւններէն, անկարելի կ'ըլլար իրեն
համար սահմանադրանք գահողութիւններ
յանձն առնելով հայերէնի թարգմանել Սա-
տուածաշունչը, որպէսզի Աստուած հայե-
րէն խօսէր մեր ժողովուրդին: Ինչպէս
նաեւ Ս. Վարդան Մամիկոնեան և Ս. Ղե-
ւոնդ Նրէց եթէ խորացած չլլլային այս
կեանքին մէջ, անկարելի կ'ըլլար իրենց
համար իրենց անձը գահել վասն հայրենեաց
և վասն Քրիստոսի, և որով Մաղկեական
կրօնքի անմիջական վասնելը վանել մեր
երկրի սահմաններէն:

Ինչո՞ւ այսօր մենք չենք կրնար՝ բայց
իրենք կրցան ընել այս և նմանօրինակ
ծառայութիւններն ու զոհողութիւնները
հայ ժողովուրդին և Քրիստոսի Եկեղեցիին
համար: Իրենք ըրին, որովհետեւ Աստուծոյ
հետ ներքին յարաբերութիւն մշակելով
Անոր բնութեան հաղորդակից եղած էին և
Աստուծոյ նկարագիրը իրենց կեանքի ա-
բարքներուն մէջ կը ցոյացնէին: Յիսուս
ըսաւ. «Այն որ ինձի կը հաւատայ» յուրեւ-
նակամ կեանք կ'ունենայ» (Յովհ. 2. 47):

Թեղոս, Գալիթ.

Անոնք ունէին այս խոր ու կենդանարար
հաւատքը, հետեւաբար ժառանգած էին
Աստուծոյ յաւիտենական կեանքը:

Յիսուս մարդկային մարմնի մէջ ապրե-
ցաւ այս բարձրագոյն կեանքը, քարոզեց
և մեղի ժառանգ թողուց: Հետեւաբար
Ինքն է այս կեանքին ակնադրուիչը: Յով-
հանէն առաջեալ կ'ըսէ. «Այն որ Որդին
ընկուեցած է, կեանք ունի, եւ այն որ Աս-
տուծոյ Որդին ընկուեցած չէ՝ կեանք չունի»
(Ա. Յովհ. 5. 12): Ուրիշ խօսքով, այս
կեանքը ապրիլ կարիլի կ'ըլլայ մեղի համար
այն առեւն միայն՝ երբ Յիսուս Քրիստոս
մեր մէջ ապրի և մենք Անոր հետ հաղոր-
դակցութիւն ունենանք:

Ապա, ասոր իբր արդիւնքը, ինքնաբե-
ւաբար մեր մէջ կը սկսի տիրապետել ասե-
լութեան տեղ սէրը, հպարտութեան տեղ՝
խոնարհութիւնը, քարկութեան տեղ՝ եր-
կամամտութիւնը, կռուապանութեան տեղ՝
խաղաղասիրութիւնը, նախանձի տեղ՝ եղ-
բայսիրութիւնը, չարամտութեան տեղ՝
բարեացակամութիւնը, ընչաքաղցրութեան
տեղ՝ գոհունակութիւնը, թշնամութեան
տեղ՝ բարեկամութիւնը, Երկպառակութեան
տեղ՝ համերաշխութիւնը և բաժանումե-
րու տեղ՝ միասնականութիւնը: Այս չեղա-
չըջումը Յիսուսի աշխարհ քերած առաւել
կամ բարձրագոյն կեանքին բնական հետե-
ւանքն է:

Մենք անհատապէս, ինչպէս նաեւ մարդ-
կութիւնը հաւաքաբար, որքա՞ն պէտք ու-
նինք այսօր այս բարձրագոյն կեանքին
մեզի տալիք երկնային օրհնութիւններուն:

ԳՐ. Ա. ՍԱՄՍԵՅԱՆ

